

Kirkemusiker Forening, Dansk Organist og Kantor Samfund, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Foreningen af Sognemedhjælpere i Danmark, Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, Foreningen af Præliminære Organister, 3 F, Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Folkekirkens Uddannelsesinstitutioner, Kirkemusikskolerne, Kommunernes Landsforening, Det mellemkirkelige Råd, Danske Sømands- og Udlandskirker og Døvemønsterrådene.

Der er modtaget hørings svar fra:

[X]

I alt er der modtaget [X] hørings svar.

Hørings svarerne er beskrevet i høringsnotatet, som er fremsendt til Folketingets Kirkeudvalg i forbindelse med lovforslagets fremsættelse.

10. Sammenfattende skema

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Større gennemsigtighed i anvendelsen af folkekirkens ressourcer.	Forslaget indebærer omkostninger til gennemførelse og efteruddannelse af menighedsråd.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Forslaget indebærer udgifter til tilpasning af IT-baserede økonomisystemer hos folkekirkens leverandører
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I lovforslagets bilag 1 er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de gældende regler.

Til § 1

Til nr. 1

Hvor der efter bestemmelsen foreligger en "særlig tilknytning", har kirkens præst eller præster pligt til at yde betjeningen. Dette er dog ikke til hinder for, at bopælssognets præst efter aftale kan medvirke i stedet.

Præstens afgørelse kan indbringes for biskoppen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.

Til § 2

Til nr. 1, 2, 3 og 4

Ændringerne er en konsekvens af, at begrebet "kirke-distrikt" udgår af den kirkelige lovgivning, ved at alle kirke-distrikter omdannes til sogne. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.

Til § 3

Til nr. 1

Ændringen medfører en styrkelse af provstiudvalgets kompetence ved, at den udvides fra at være godkendende til at være fastsættende, hvilket har afgørende betydning i forhold til provstiudvalgets mulighed for at foretage et eftersyn af kirkegårdstaksterne på de folkekirkeligt bestyrede kirkegårde. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.

Til nr. 2

Ændringen er en konsekvens af, at provstiudvalgets kompetence i forbindelse med fastsættelsen af takster ændres fra at være godkendende til at være fastsættende. Der henvises til de almindelige bemærkninger 3.3.

Til nr. 3

Bestemmelsen medfører, at kirkeministeren får adgang til at fastsætte regler om beregningen af takster. Der henvises til de almindelige bemærkninger 3.3.

Til nr. 4

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 1, (ændringen af § 7 i lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning), som med denne ændring følges op af en tilsvarende modernisering af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde for så vidt angår retten til at blive begravet på kirkegården.

Særlig tilknytning efter *stk. 2* skal således forstås på samme måde som efter medlemslovens § 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 1. Desuden vendes *stk. 3* om, så udgangspunktet er, at andre udensogns boende som udgangspunkt skal have adgang til at blive begravet på kirkegården, idet menighedsrådet dog kan afvise dette, såfremt det er nødvendigt ud fra hensynet til den nuværende eller fremtidige betjening af sognets egne beboere. Et sogn skal med andre ord ikke kunne tvinges til at udvide kirkegården på grund af tilstrømning fra udensogns boende. I realiteten er dette ikke noget problem på de fleste kirkegårde, da der på grund af den øgede andel af urnebegravelser er rigelig plads.

Samtidig ophæves *stk. 1, 2. pkt.* om ikke-medlemmers adgang. Hermed forenkles reglerne idet den nuværende bestemmelse i realiteten ingen større praktisk betydning har. Det skyldes at der pt. ikke findes nogen kommunale begravelsespladser og kun meget få, der tilhører trossamfund, og bestemmelsen omfatter alene de ikke-medlemmer, der bor i *det sogn*, hvor der er en sådan begravelsesplads. Bestemmelsen kan endvidere forekomme diskriminerende og bidrager samtidig til at udhule den stilling, folkekirkens kirkegårde har som samfundets almindelige begravelsespladser. Bestemmelsen er derfor overflødig og kan dermed ophæves. Ophævelsen af bestemmelsen vil naturligvis ikke ændre ved, at der kan fastsættes forskellige takster for medlemmer og ikke-medlemmer.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.

Til § 4

Til nr. 1

Ændringen af overskriften til kapitel 1 er en konsekvens af, at præstegårdskasserne nedlægges som selvstændige kasser, jf. § 4, nr. 2. Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 2

For at lette de administrative omkostninger skal hvert menighedsråd kun bestyre en kasse med ét budget og ét regnskab.

Ved ophævelsen af § 1, stk. 2, afskaffes muligheden for, at et menighedsråd, der bestyrer flere kirker, kan oprette en kasse for hver kirke.

Ved ophævelsen af § 1, stk. 3, nedlægges præstegårdskasserne som selvstændige kasser. Budgettet for præstegårdskassen fastsættes i dag af menighedsrådene på et fællesmøde efter indhentet udtalelse fra præstegårdsudvalget. Budgettet fastsættes inden for den af provstiudvalget fastsatte rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter. Ved nedlæggelsen af præstegårdskassen som en selvstændig kasse føres præstegårdens budget og regnskab i en af pastoratets kirkekasser.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 3

Økonomilovens § 2 har både efter den gældende og efter den foreslåede bestemmelse ikke til formål at fastlægge, hvad menighedsrådet skal, men afgrænse, hvad menighedsrådet må bruge kirkekassens midler til. Det ændrede affattelse tager som noget nyt udgangspunkt i de formål, der er for menighedsrådets virksomhed. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.5.1.

Ad nr. 1 Udgifter vedrørende den kirkelige virksomhed i sognet.

Dette omfatter kirkens hovedformål: først og fremmest enhver udgift knyttet til sognets gudstjenester, men også den kirkelige undervisning – konfirmationsforberedelse, dåbsoplæring, kirkehøjskole, studiekredse mv. – og menighedsplejen, samt udgifter til formål, der udgør nødvendige forudsætninger for, at disse aktiviteter kan finde sted, så som bygninger og medarbejdere. Betraget som udgiftsarter er der tale om drifts- og anlægsudgifter vedrørende kirkebygning, eventuel sognegård samt præstegård(e), lønudgifter til kirkefunktionærer og eventuelle lokalt finansierede præster samt øvrige driftsudgifter i forbindelse med kirkelige aktiviteter.

Det vil ikke være ønskeligt at give en mere præcis definition af ”kirkelige virksomhed”, ”det kirkelige liv” eller ”kirkelige formål”. Der er store forskelle i opfattelsen af, hvilke aktiviteter der kan betegnes som ”kirkelige”, og som det enkelte menighedsråd dermed kan finansiere af kirkekassen, og det er ikke hensigten med ændringen at begrænse det kirkelige livs mangfoldighed. Afgrænsningen bør således fortsat være overladt til det enkelte menighedsråd under tilsyn af de stedlige kirkelige tilsynsmyndigheder, provstiudvalget og stiftsøvrigheden, jf. menighedsrådslovens § 45. Menighedsrådets afgørelse skal bygge på en konkret vurdering af, om det pågældende formål kan siges at virke til fremme af det kirkelige liv på stedet.

Udgiftsformålet skal ifølge sagens natur være folkekirkeligt. Det er endvidere fortsat ikke hensigten, at der skal kunne ydes tilskud til landsdækkende kirkelige organisationer som sådan, men alene til sådanne organisationers lokale virksomhed. Den eneste undtagelse hertil er (i henhold til nr. 6) muligheden for tilskud til Danske Sømands- og Udlandskirker (DSUK). Dette skyldes, at DSUK har aktiviteter rettet mod kirkelig betjening i form af f.eks. gudstjenester og kirkelige handlinger for folkekirkemedlemmer fra sognet, som opholder sig i udlandet. Menighedsrådet kan godt købe tjenesteydelser af landsdækkende kirkelige organisationer, idet der ikke er tale om et tilskud, når der foreligger en modydelse, som har en værdi for sognet, der modvarer betalingen. Tilsvarende kan menighedsrådet også godt tegne medlemskab af Landsforeningen af Menighedsråd.

Selv om der er adgang til at afholde udgifter af kirkekassen til den kirkelige virksomhed, kan menighedsrådet godt have adgang til at oppebære visse indtægter i forbindelse med den. Det fremgår således af § 19, stk. 1 i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m., at betaling for brug af kirken ved særskilte kirkelige handlinger, kirkelige møder m.v. fastsættes i en vedtægt, der udfærdiges af menighedsrådet og godkendes af provstiudvalget. Af den betænkning¹, som lå til grund for bestemmelsen, fremgår: "Med ordene "brug af kirken" sigtes foruden til selve benyttelsen af kirken, herunder ligkapellet, til alle ydelser fra kirkens side såsom opvarmning, belysning, rengøring, pyntning, orgelspil, korsang, klokkeringning, medvirken af kirkebetjeningen m.v."

Ad nr. 2 Sognets begravelsesvæsen.

Folkekirkens kirkegårde er de almene begravelsespladser i Danmark. Et sogns beboere har således ret til at blive begravet på kirkegården i det sogn, hvor de bor, jf. § 14 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. Udgifterne vedrørende sognets begravelsesvæsen omfatter alle drifts- og anlægsudgifter vedrørende kirkegård og eventuelt krematorium, herunder lønudgifter til kirkegårdsfunktionærer.

Selv om der er adgang til at afholde udgifter af kirkekassen til formålet, kan menighedsrådet godt have adgang til at oppebære indtægter i forbindelse med sognets begravelsesvæsen. Det fremgår således af § 12 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, at der kan oppebæres indtægter i henhold til takstbestemmelser for kirkegården, som er fastsat i en af provstiudvalget godkendt vedtægt. Dette omfatter typisk takster for erhvervelse, fornyelse og vedligeholdelse af gravsteder, samt takster for begravelse og urnenedsættelse.

Ad nr. 3 Indtægtsdækket virksomhed som udøves i tilknytning til aktiviteter, jf. nr. 1 og 2.

Bestemmelsen giver menighedsrådene adgang til at afholde udgifter til indtægtsdækket virksomhed i tilknytning til aktiviteterne under nr. 1 og nr. 2. Som anført drives en del af aktiviteterne under nr. 1 og nr. 2 med en vis indtægtsdækning. Den indtægtsdækkede virksomhed, som omfattes af nr. 3, vedrører imidlertid aktiviteter, der ikke falder ind under nr. 1 eller nr. 2, men som udøves i tilknytning til disse. Formålet med bestemmelsen er at give mulighed for en bedre udnyttelse af sognets aktiver med henblik på at skabe indtægter til kirkekassen og derved aflaste kirkeskatten. Det er således en forudsætning, at der i hovedsagen er tale om udnyttelse af aktiver, der er anskaffet til andet formål. Men en øget selvfinansieringsgrad kan også være sund i sig selv, fordi den er med til at sikre, at sognets kirke er åben i forhold til det omgivende samfund.

Der drives traditionelt en sådan indtægtsdækket virksomhed i form af drift (ved bortforpagtning) af den landbrugsjord, der hører til præsteembedet – en aktivitet, der i sig selv ikke kan siges at tjene noget kirkeligt formål. Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at der tillige f.eks. kan ske udlejning af lokaler i sognegården til forskellige arrangementer, f.eks. bryllupsreceptioner eller foreningsmøder. Det vurderes, at en sådan udlejning i et vist omfang allerede finder sted i dag. De konkrete aktiviteter behøver ikke at have et kirkeligt formål, men det er en forudsætning, at deres indhold ikke er i konflikt med kirkens formål.

Kirkebygningen vil ikke kunne udlejes til indtægtsdækket virksomhed efter bestemmelsen, da den efter § 5, stk. 1 i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. alene kan anvendes til kirkelige formål. Den anførte bestemmelse vil skulle suppleres med disponeringsregler, som svarer til de regler om indtægtsdækket virksomhed, der generelt gælder for offentlige institutioner. Reglerne

¹ Betænkning nr. 769, Redegørelse vedrørende revision af lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m.m., København 1976, p. 37, sp. 1.

skal sikre, at der sker fuld omkostningsdækning for kirkekassen ved fastsættelsen af priserne for salg af ydelser. Konkurrenceforhold i forhold til privat aktivitet forudsættes i øvrigt reguleret af den almindelige konkurrencelovgivning.

De under *nr. 4* og *5* anførte formål svarer til, hvad der er omfattet af den gældende bestemmelse nr. 14, idet dog "kommunen" er ændret til "provstiet".

Ad nr. 6 Den kirkelige betjening af folkekirkens medlemmer i udlandet.

Medlemmer af folkekirken forbliver medlemmer, selv om de bosætter sig i udlandet, og de har fortsat ret til kirkelig betjening af præsten for den menighed i Danmark, som de senest har hørt til. En væsentlig del af den kirkelige betjening af danskere i udlandet udøves imidlertid af DSUK's præster i sømands- og udlandskirkerne.

Menighedsrådet har adgang til at støtte DSUK's virksomhed, typisk gennem et medlemskab af organisationen, hvilket samtidig er med til at sikre DSUK en bred folkekirkelig forankring.

Ad nr. 7 Personregistrering.

Folkekirken varetager uden for de sønderjyske landsdele den grundlæggende personregistrering, dvs. registrering af fødsler, navne og dødsfald. Der er tale om en myndighedsopgave, som menighedsrådene er forpligtede til at stille nødvendige ressourcer til rådighed for. Der er ikke adgang til, at kirkekassen oppebærer indtægter i forbindelse med personregistreringen.

Ad Stk. 2

Bestemmelsen giver hjemmel til at fastsætte nærmere regler om nr. 1-7. Hjemlen er navnlig møntet på den foreslåede mulighed for indtægtsdækket virksomhed. Bestemmelsen vil skulle suppleres med disponeringsregler, som svarer til de regler om indtægtsdækket virksomhed, der generelt gælder for offentlige institutioner. Reglerne skal sikre, at der sker fuld omkostningsdækning for kirkekassen ved fastsættelsen af priserne for salg af ydelser. Konkurrenceforhold i forhold til privat aktivitet forudsættes i øvrigt reguleret af den almindelige konkurrencelovgivning.

Til nr. 4

Ændringen af § 3, stk. 2, er en konsekvens af, at præstegårdskassen afskaffes, jf. ophævelsen af § 1, stk. 3, samt at præsteembedernes og kirkernes kapitaler sammenlægges, jf. § 21 b. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1. og afsnit 3.7.

Til nr. 5, 6, 7, 8 og 9

Der er tale om konsekvensændringer som følge af afskaffelsen af præstegårdskassen, jf. ophævelsen af § 1, stk. 3. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 10

Kirkekassen må ikke oprette en kassekredit, da det vil være i modstrid med rammestyringen, men provstiudvalget får ved denne bestemmelse mulighed for at yde midlertidige likviditetslån af 5 %-midlerne. Menighedsrådet kan således søge provstiudvalget om et kortvarigt lån i 5 % midlerne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.1.

Til nr. 11 og 12

Ændringerne er en konsekvens af, at der med lovforslaget foreslås en afskaffelse af præstegårdskasserne, jf. ophævelsen af økonomilovens § 1, stk. 3. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 13

Ændringen er en konsekvens af, at der i § 17 g efter stk. 2 indsættes et nyt stykke. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.3.

Til nr. 14 og 15

Ændringerne er en konsekvens af, at der med lovforslaget foreslås en afskaffelse af præstegårdskasserne, jf. ophævelsen af økonomilovens § 1, stk. 3. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 16

Med ændringen sker der en styrkelse af den kritiske revision (forvaltningsrevisionen) i et samspil mellem provstiudvalg og provstirevisor.

Indsættelsen af et nyt stk. 3 i § 17 g ændrer ikke på, at den sædvanlige revision af de lokale kasser fortsat finansieres af fællesfonden. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.3.

Til nr. 17

Ændringen er en konsekvens af, at der med lovforslaget foreslås en afskaffelse af præstegårdskasserne, jf. ophævelsen af økonomilovens § 1, stk. 3. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 18

Med § 21 a overføres præsteembedernes kapitaler til kirkernes kapitaler. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.7.

§ 21 b, stk. 1, som medfører en forenkling af reglerne omkring kirkernes kapitaler, forudsætter denne overførsel. Salgsprovenuet skal dog ikke indbetales til kirkernes kapitaler, såfremt provstiudvalget har givet tilladelse til, at provenuet anvendes til finansiering af ejendomserhvervelse eller særskilte anlægsarbejder eller anvendes som afdrag på kirkekassens lån. Anvendelsen af provenuet skal i så fald være godkendt af provstiudvalget forud for gennemførelsen af pågældende salg eller afståelse.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.7.

Til nr. 19

Bemyndigelsen er indsat med henblik på, at der fastsættes regler, som tager højde for de særlige krav, der er nødvendige, hvis man anvender et IT-baseret økonomisystem.

Det gælder bl.a. krav om, at der skal være et intakt transaktions- og revisionsspor, krav om sikkerhed mm. Herudover er der behov for at kunne fastsætte regler om anvendelse af fælles standarder for og udveksling af data mellem IT-systemerne, så de IT-baserede økonomisystemer f.eks. kan aflevere data til provstiernes budgetstøttesystem og udveksle data fra lønsystemet til FLØS.

Det forudsættes, at der fortsat vil blive anvendt systemer fra flere forskellige leverandører, men bestemmelsen giver mulighed for at kræve, at disse systemer "kan tale sammen".

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.2.

Til § 5

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af, at der med lovforslaget foreslås en afskaffelse af præstegårdskaserner, jf. ophævelsen af økonomilovens § 1, stk. 3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til § 6

Til nr. 1-8

Ændringerne er en konsekvens af, at begrebet "kirke-distrikt" udgår af den kirkelige lovgivning, ved at alle kirke-distrikter omdannes til sogne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.

Til nr. 9

Med lovforslaget ophæves menighedsrådets forpligtelse til en gang om året på det møde, hvor den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget finder sted, at give en mundtlig orientering om den planlagte virksomhed i det kommende år. Denne ændring skal ses i sammenhæng med indsættelsen af et nyt stykke i § 41, jf. lovforslagets § 6, nr. 10. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.4.

Til nr. 10

Med lovforslagets § 6, nr. 10, foreslås det, at menighedsrådet en gang om året indkalder til et menighedsrådsmøde, hvor rådet redegør for sidste års regnskab og det kommende års budget. Under dette møde aflægger menighedsrådet beretning om rådets virksomhed i det forløbne år og orienterer om den planlagte virksomhed i det kommende år.

Menighedsrådet kan tillige, i forlængelse heraf, vælge at udarbejde orienteringen skriftligt. Det synliggør menighedsrådets planer og gør orienteringen velegnet til offentliggørelse – f.eks. i kirkeblad, dagspresse eller på sognets hjemmeside.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.4.

Såfremt menighedsrådet vælger at udarbejde en skriftlig orientering, er det op til menighedsrådet selv at afgøre, hvor omfattende denne orientering skal være, og om det skal være en egentlig mål-, prioriterings- og ressourceplan.

Det bemærkes, at det nuværende forslag er ændret i forhold til betænkning på baggrund af høringsvarene. Kravet om skriftlighed i den efterfølgende orientering er således gjort frivillig, hvorimod dette var obligatorisk i betænkningen.

Til nr. 11 og 12

Ændringerne er en konsekvens af, at begrebet ”kirke-distrikt” udgår af den kirkelige lovgivning, ved at alle kirke-distrikter omdannes til sogne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.

Til § 7

Til nr. 1-3

Ændringerne er en konsekvens af, at begrebet ”kirke-distrikt” udgår af den kirkelige lovgivning, ved at alle kirke-distrikter omdannes til sogne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.

Til § 8

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. februar 2009, jf. *stk. 1*.

Det foreslås i *stk. 2*, at § 4, nr. 18 træder i kraft den 1. januar 2010.

Det foreslås i *stk. 3*, at § 2, nr. 1-4, § 6, nr. 1-8 og 11-12, og § 7, nr. 1-3 træder i kraft 1. oktober 2010.

Til § 9

Overgangsbestemmelsen betyder, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler proceduren vedrørende overførsel af præsteembedets kapitaler samt regler om kirkedistrikters omdannelse til sogne. Disse regler vil naturligvis blive ophævet efter, at overførslerne og omdannelserne er foregået. Dermed mister bestemmelsen sit indhold, hvorfor den derfor er udformet som en overgangsbestemmelse.

Til § 10

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 352 af 6. juni 1991 om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning, som ændret ved § 2 i lov nr. 941 af 20. december 1999, foretages følgende ændring:

1. § 7 affattes således:

§ 7. Et medlem af folkekirken, der ikke hører til sognemenigheden, men som har en særlig tilknytning til denne, har ret til kirkelig betjening i sognemenighedens kirke. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

”§ 7. Et medlem af folkekirken, der ikke hører til sognemenigheden, men som har en særlig tilknytning til denne, har ret til kirkelig betjening i sognemenighedens kirke. Særlig tilknytning foreligger i kraft af:

- 1) Tidligere bopæl i sognet.
- 2) Fritidsbolig i sognet.
- 3) Nære pårørende (forældre, søskende eller børn) boende i sognet.
- 4) Tilknytning til en institution i sognet.
- 5) Skolegang i sognet (for så vidt angår konfirmation).
- 6) Forældre, ægtefælle eller børn begravet på en kirkegård i sognet (for så vidt angår begravelse/bisættelse).

Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 2. Præstens afgørelse efter stk. 1 kan indbringes for biskoppen.

§ 2

I lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 3. januar 2007, foretages følgende ændringer:

§ 8. Efter anmodning fra mindst 10 af sognemenighedens medlemmer, som har valgt til menighedsråd, skal sogne- eller distriktskirken stilles til rådighed til afholdelse af gudstjeneste ved en anden præst i folkekirken end den eller de

1. I § 8, stk. 1, ændres ”sogne- eller distriktskirken” til: ”sognekirken”.

præster, der er ansat ved kirken.

§ 9. Et medlem af sognemenigheden har ret til at få sogne- eller distriktskirken stillet til rådighed til

---

§ 11. Valgmenighedsmedlemmer har ret til at få kirken i det sogn eller sognedistrikt, hvor de er bosat, stillet til rådighed til kirkelige handlinger ved valgmenighedens præst.

§ 14. Biskoppen kan stille en kirke til rådighed for en evangelisk-luthersk frimenighed og dens præst til gudstjenester og kirkelige handlinger, hvis

1) anmodning herom fremsættes af mindst 10 medlemmer af frimenigheden, der bor i sognet eller sognedistriktet,

§ 3

I lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, jf. lovbekendtgørelse nr. 7 af 3. januar 2007, foretages følgende ændringer:

§ 12. ---

Stk. 3. Ved godkendelsen af vedtægter skal provstiudvalget sikre ensartede takster inden for samme ligningsområde, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

§ 12. ---

Stk. 4. Provstiudvalget sender genpart af vedtægter og vedtægtsændringer til stiftsadministrationen samtidig med godkendelsen.

§ 14. Sognets beboere har ret til at blive begravet

1. § 12, *stk. 3*, affattes således:

"*Stk. 3.* Ved godkendelsen af vedtægter skal provstiudvalget sikre ensartede takster inden for samme ligningsområde, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Provstiudvalget kan efterfølgende efter forhandling med menighedsrådet tage initiativ til at ændre tidligere godkendte vedtægters takstbestemmelser."

2. § 12, *stk. 4*, affattes således:

"*Stk. 4.* Provstiudvalget sender genpart af de fastsatte vedtægter og vedtægtsændringer til stiftsadministrationen."

3. I § 12 indsættes som *stk. 5*:

"*Stk. 5.* Kirkeministeren kan fastsætte regler om beregning af takster."

4. § 14 affattes således:

"§ 14. Sognets beboere har ret til at blive begra-

på kirkegården i det sogn, hvor de bor. For personer, der ikke tilhører folkekirken, gælder dette dog ikke, hvis der i sognet findes en kommunal begravelsesplads eller en begravelsesplads for det trossamfund, som de tilhører.

Stk. 2. Udensogsboende, der enten har ægtefælle, forældre eller børn begravet på kirkegården, eller som på særlig måde har været knyttet til sognet, ligestilles med indensogsboende.

Stk. 3. Hvor pladsforholdene tillader det, kan det i vedtægten bestemmes, at også andre udensogsboende end de i stk. 2 nævnte skal have adgang til at blive begravet på kirkegården.

vet på kirkegården i det sogn, hvor de bor.

Stk. 2. Udensogsboende, som har en særlig tilknytning til sognet, ligestilles med indensogsboende. Særlig tilknytning foreligger i kraft af:

1) Tidligere bopæl i sognet.

2) Fritidsbolig i sognet.

3) Nære pårørende (forældre, søskende eller børn) boende i sognet.

4) Tilknytning til en institution i sognet.

5) Forældre, ægtefælle eller børn begravet på en kirkegård i sognet.

Stk. 3. Andre udensogsboende end de i stk. 2 nævnte har ligeledes adgang til at blive begravet på kirkegården. Menighedsrådet kan dog afvise dette, såfremt det er nødvendigt ud fra hensynet til den nuværende eller fremtidig betjening af sognets egne beboere.”

§ 4

I lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 609 af 6. juni 2007 foretages følgende ændringer:

Kapitel 1

Kirke- og præstegårdskassen

§ 1. ---

Stk. 2. Bestyrer et menighedsråd flere kirker, kan menighedsrådet beslutte, at der oprettes en selvstændig kirkekasse ved hver kirke.

Stk. 3. I pastorater med flere menighedsråd kan menighedsrådene på et fællesmøde beslutte, at der tillige oprettes en præstegårdskasse. Fællesmødet vælger i så fald af eller uden for sin midte en kasserer for præstegårdskassen. Præstegårdskassen bestyres af menighedsrådene gennem præstegårdsudvalget, jf. § 7, stk. 4.

§ 2. Af kirkekassen afholdes udgifter vedrørende:

1) Vedligeholdelse og drift samt opførelse, ombygning og nedbrydning af kirker, gudstjenestelokaler og bygninger til brug for kirker eller kirkegårde.

2) Vedligeholdelse og drift samt anlæg, udvidel-

1. *Overskriften* til Kapitel 1 affattes således:

”Kirkekassen”

2. § 1, stk. 2 og 3, ophæves.

3. § 2 affattes således:

”§ 2. Menighedsrådet kan af kirkekassen afholde udgifter vedrørende:

1) Sognets kirkelige virksomhed.

2) Sognets begravelsesvæsen.

3) Indtægtsdækket virksomhed, som udøves i tilknytning til ovenstående aktiviteter.

4) Fremme af det kirkelige liv i provstiet.

- se, regulering og nedlæggelse af kirkegårde.
- 3) Erhvervelse af arealer eller bygninger til brug for kirker eller kirkegårde samt efter kirkeministerens bestemmelse andre udgifter vedrørende kirker og kirkegårde.
  - 4) Vedligeholdelse og drift samt opførelse, ombygning og nedbrydning af præsteboliger, bygninger til brug for præsteembedet og præstegårdsbrug.
  - 5) Erhvervelse af arealer eller bygninger til brug for præsteembeder.
  - 6) Huslejetilskud, telefongodtgørelser m.v. til præster, en del af udgifterne til opvarmning af præsteboliger samt efter kirkeministerens bestemmelse andre udgifter vedrørende præsteembederne.
  - 7) Konfirmationsforberedelse og afholdelse af konfirmation.
  - 8) Refusion til fællesfonden for løn, godtgørelse, pensionsbidrag m.v. til præstestillinger, som ikke finansieres som nævnt i § 20, stk. 2, efter bestemmelser fastsat af kirkeministeren.
  - 9) Refusion til fællesfonden for tillæg til præster, som varetager opgaver i medfør af § 10, stk. 5, i lov om menighedsråd.
  - 10) Løn og andre udgifter til kirke- og kirkegårdsfunktionærer.
  - 11) Valg til menighedsråd og udgifter i forbindelse med rådets virksomhed efter reglerne herom i lov om menighedsråd, herunder diæter i særlige tilfælde efter kirkeministerens bestemmelse.
  - 12) Menighedsrådsmedlemmers deltagelse i kurser m.v., der må anses af betydning for udøvelsen af hvervet som menighedsrådsmedlem.
  - 13) Annoncering i lokalaviser m.v. samt trykning og distribution m.v. af kirkeblad i sognet, kirke-distriktet eller pastoratet.
  - 14) Sognets eller kirke-distriktets kirkelige aktiviteter og udgifter til fremme af det kirkelige liv i pastoratet eller kommunen eller kirkelige formål af betydning for stiftet som helhed.
  - 15) Tilskud til Danske Sømands- og Udlandskirker.
  - 16) Bidrag til lokalt mellemkirkeligt arbejde, jf. §12.
  - 17) Registrering af gravminder, jf. lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde § 21,
- 5) Kirkelige formål af betydning for stiftet som helhed.
  - 6) Den kirkelige betjening af folkekirkens medlemmer i udlandet.
  - 7) Personregistrering.
- Stk. 2.* Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler herom.”

stk. 1.

18) Provstesyns og menighedsråds deltagelse i synsforretninger.

Stk. 2. Udgifter vedrørende ikkeselvejende kirker afholdes af den, der ejer kirken, eller den, der ejer afløsningssummen for kirketienden. Menighedsrådet kan beslutte, at der af kirkekassen ydes tilskud til hel eller delvis dækning af udgifter til ikkeselvejende kirkers vedligeholdelse og drift samt tilskud til kirkegårdens drift.

Stk. 3. De udgifter, der er nævnt i stk. 1, nr. 4-7, afholdes af præstegårdskassen, hvor en sådan oprettes, jf. § 1, stk. 3. Oprettes der ikke en præstegårdskasse i et pastorat med flere menighedsråd, træffer provstiudvalget beslutning om, af hvilken kirkekasse de nævnte udgifter skal afholdes.

§ 3. ---

Stk. 2. Renter, udbytte m.v. af præsteembedets kapitaler samt leje- og driftsindtægter for præsteembedets faste ejendomme indgår i præstegårdskassen, hvor en sådan oprettes, og ellers i kirkekassen. Oprettes der ikke en præstegårdskasse i et pastorat med flere menighedsråd, træffer provstiudvalget beslutning om, i hvilken kirkekasse de nævnte indtægter skal indgå.

4. § 3, stk. 2, affattes således:

"Stk. 2. Renter, udbytte m.v. af kirkens kapitaler samt leje- og driftsindtægter for præsteembedets faste ejendomme indgår i kirkekassen."

5. Overalt i loven ændres "kirke- og præstegårdskassens" til: "kirkekassens", "kirke- og præstegårdskasserne" til: "kirkekasserne", "kirke- og præstegårdskasser" til: "kirkekasser", "kirke- og præstegårdskassernes" til: "kirkekassernes" og "kirke- og præstegårdskassen" til: "kirkekassen".

Kapitel 1 a

Budgetlægning for kirke- og præstegårdskasserne

§ 4. ---

Stk. 3. Hvis der i et sogn eller et pastorat er oprettet en præstegårdskasse, udarbejdes budgetbidraget og eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg på et fællesmøde mellem menighedsrådene ved stemmeflertal efter indhentet udtalelse fra præstegårdsudvalget.

6. *Overskriften* til Kapitel 1 a affattes således:

"Budgetlægning for kirkekasserne"

7. § 4, stk. 3, affattes således:

"Stk. 3. Hvor der er flere menighedsråd i et pastorat, udarbejdes budgetbidraget og eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg for præsteembedets faste ejendomme på et fællesmøde mellem menighedsrådene ved stemmeflertal efter indhentet udtalelse fra

præstegårdsudvalget.”

§ 7. ---

Stk. 2. Hvis der i et sogn eller et pastorat er oprettet en præstegårdskasse, fastsætter provstiudvalget denne kasses rammebevilling for driftsudgifter og bevilling for anlægsudgifter.

§ 7. ---

Stk. 4. Menighedsrådene fastsætter inden for den af provstiudvalget fastsatte rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter, jf. stk. 2, budgettet for præstegårdskassen. Budgettet fastsættes på et fællesmøde ved stemmeflertal efter indhentet udtalelse fra præstegårdsudvalget.

§ 7 a. ---

Stk. 2. Provstiudvalget har ved ligningsbeløbets fastsættelse adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Ved forbrug af reserven har provstiudvalget det følgende år mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Reserven kan bruges til imødegåelse af uforudsete udgifter i ligningsområdet.

§ 9. Menighedsrådet aflægger årligt regnskab for kirkekassen. Er der oprettet en præstegårdskasse, aflægger menighedsrådene på et fællesmøde årligt regnskab for denne. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskaberne aflægelse, om revision og om provstiudvalgets godkendelse af regnskaberne.

§ 11. Af fællesfonden afholdes folkekirkens udgifter, for så vidt de ikke er omfattet af § 2, § 17 g, stk. 3-5, eller § 20, herunder:

---

§ 11. ---

Stk. 3. For udgifter efter stk. 2 kan fællesfonden efter kirkeministerens bestemmelse opkræve hel eller delvis refusion fra kirke-, præstegårds- eller provstiudvalgskassen.

§ 17 b. ---

Stk. 7. De i lov om menighedsråd § 46, stk. 1,

8. § 7, stk. 2, affattes således:

”*Stk. 2.* Hvor der er flere menighedsråd i et pastorat, fastsættes rammebevillingen for driftsudgifter og bevilling for anlægsudgifter for præstembedets faste ejendomme af provstiudvalget.”

9. § 7, stk. 4, affattes således:

”*Stk. 4.* Menighedsrådene fastsætter budgettet inden for den af provstiudvalget fastsatte rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter, jf. stk. 2. Budgettet fastsættes på et fællesmøde ved stemmeflertal efter indhentet udtalelse fra præstegårdsudvalget.”

10. § 7 a, stk. 2, 3. pkt., ophæves og i stedet indsættes:

”Reserven kan anvendes til imødegåelse af uforudsete udgifter i ligningsområdet. Provstiudvalget kan af reserven yde et likviditetslån af en varighed på maksimalt 12 måneder. Provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.”

11. § 9, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

12. I § 9, stk. 1, 3. pkt., der bliver 2. pkt., ændres ”regnskaberne” til: ”regnskabet” og ”regnskaberne” til ”regnskabet”.

13. I § 11, stk. 1, ændres: ”stk. 3-5” til ”stk. 3-6”.

14. I § 11, stk. 3, udgår ”, præstegårds-”.

15. I § 17 b, stk. 7, 2. pkt., udgår ”, en præstegårdskasse”.

nævnte regler om annullation og suspension af beslutninger finder tilsvarende anvendelse over for et provstiudvalgs beslutninger, der strider mod lovgivningen. Endvidere finder de i lov om menighedsråd § 46, stk. 2-5, og § 48 nævnte regler om pålæggelse af tvangsbøder i forbindelse med ulovlige undladelser, anlæggelse af erstatningssager ved domstolene, frafald af erstatningsanlæg mod betaling af erstatningsretlig bød samt nedsættelse eller helt bortfald af en erstatning tilsvarende anvendelse over for medlemmer af provstiudvalg, der er ansvarlige for en undladelse eller for, at en kirkekasse, en præstegårdskasse eller provstiudvalgskassen er påført et tab.

§ 17 g. ---

16. I § 17 g indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:
"Stk. 3. Udgifter til særlige revisionsarbejder vedrørende de lokale kirkelige kasser ud over dem, der dækkes efter § 11, stk. 1, nr. 7, udredes af provstiudvalgskassen."
Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

§ 18. ---

Stk. 5. Omfatter et sogn dele af forskellige kommuner, deles sognets ligningsbeløb imellem dem i samme forhold som det, hvori de svarer landskirkeskat, medmindre andet fastsættes af kirkeministeren. Tilsvarende forholdes med præstegårdskassens udgifter, for så vidt pastoratet omfatter flere kommuner. På samme måde forholdes med ligningsbeløbet til provstiudvalgskassen, for så vidt provstiet omfatter flere kommuner.

17. § 18, stk. 5, 2. pkt., ophæves.

18. "Efter § 21 indsættes:

§ 21 a. Præsteembedets kapitaler overføres til kirkens kapital i det pågældende sogn. Hvis et præsteembede omfatter flere sogne, fordeles præsteembedets kapital på kirkekapitalerne i samme forhold som forholdet mellem antallet af medlemmer af folkekirken i de pågældende sogne.

§ 21 b. Til kirkens kapitaler indbetales provenu, der er fremkommet ved salg eller anden afståelse af rettigheder.

Stk. 2. Kirkeministeren kan fastsætte regler for udbetaling af kirkens kapitaler bortset fra grav-

stedskapitaler.”

19. Efter § 24 indsættes:

”§ 25. Kirkeministeren kan fastsætte regler om fælles standarder for og udveksling af data mellem de it-systemer, der anvendes i folkekirken.”

§ 5

I lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 8 af 3. januar 2007, foretages følgende ændring:

§ 19. En biskop kan efter regler fastsat af kirkeministeren og efter indstilling fra vedkommende præst og menighedsråd tillade, at der antages medhjælp til konfirmandundervisning. Udgifterne hertil afholdes af kirkekassen (præstegårdskassen).

1. I § 19, 2. pkt., udgår ”(præstegårdskassen)”.

§ 6

I lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 611 af 6. juni 2007, foretages følgende ændring:

§ 1. Sognets eller kirkedistriktets kirkelige og administrative anliggender styres af menighedsrådet, medmindre andet er særligt hjemlet i lovgivningen.

1. I § 1, stk. 1, udgår ”eller kirkedistriktets”.

§ 1. ---

Stk. 3. Er der flere kirker i et sogn, og er der til hver kirke henlagt et særskilt distrikt, vælges et menighedsråd for hvert distrikt.

Stk. 4. Menighedsrådene i et pastorat med to eller flere sogne eller i et sogn med to eller flere kirkedistrikter kan beslutte, at pastoratet eller sognet skal have fælles menighedsråd, når et menighedsrådsmøde, jf. kapitel 7, i hvert af sognene eller distrikterne ønsker det.

Stk. 5. Ved oprettelse af et nyt sogn eller kirkedistrikt kan biskoppen bestemme, at det nye menighedsråd skal oprettes, før oprettelsen af sognet eller distriktet træder i kraft, og fastsætte, hvilke opgaver rådet skal varetage indtil dette tidspunkt.

2. § 1, stk. 3, ophæves.

Stk. 4-6 bliver stk. 3-5.

3. I § 1, stk. 4, der bliver stk. 3, udgår ”eller i et sogn med to eller flere kirkedistrikter”.

4. I § 1, stk. 5, der bliver stk. 4, udgår ”eller kirkedistrikt” og ”eller distriktet”.

5. I § 1, stk. 6, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., udgår ”eller kirkedistrikt”, og i 2. pkt. udgår ”eller distriktet”.

Stk. 6. Ved oprettelse af et nyt sogn eller kirkedistrikt kan menighedsrådet for den del af sognet eller distriktet, der bliver tilbage, beslutte, at der skal afholdes nyvalg. Beslutningen skal være truffet, før oprettelsen af det nye sogn eller distrikt træder i kraft.

§ 2. ---

Stk. 3. Antallet af valgte medlemmer fastsættes af menighedsrådet efter antallet af folkekirkemedlemmer i menighedsråds kredsen pr. 1. januar i valgåret som opgjort af Danmarks Statistik. Antallet udgør fem for det første tusinde og yderligere et medlem for hvert påbegyndt tusinde, dog ikke over femten i alt. Har to eller flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd, fastsættes antallet af medlemmer efter det samlede antal folkekirkemedlemmer og fordeles på de enkelte sogne eller distrikter i forhold til medlemstallet i hvert af dem. Et sogn eller distrikt skal dog have mindst et medlem. Første gang, der holdes valg til menighedsrådet, fastsættes antallet af valgte medlemmer af biskoppen.

Stk. 4. Når den kirkelige betjening af et pastorat, der består af flere sogne eller kirkedistrikter, er ordnet således, at betjeningen af et enkelt sogn eller distrikt væsentligt er overdraget til en af præsterne, kan biskoppen ved regulativ for ordningen af tjenesteforholdet mellem præsterne bestemme, at hver af dem skal være medlem af menighedsrådet i sit sogn eller distrikt.

§ 27. ---

Stk. 4. Præster kan ikke deltage i menighedsrådets afstemning om indstilling i sager om sogneinddeling, herunder oprettelse af nye sogne og kirkedistrikter, og pastoratsinddelingen.

§ 34. ---

Stk. 4. På det menighedsrådsmøde, hvor den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget finder sted, er menighedsrådet forpligtet til at aflægge en mundtlig beretning om rådets virksomhed i det forløbne år samt til at orientere om den planlagte virksomhed i det kommende år.

§ 41. ---

6. I § 2, *stk. 3, 3. pkt.*, udgår "eller kirkedistrikter" og "eller distrikter", og i *4. pkt.* udgår "eller distrikt".

7. I § 2, *stk. 4*, udgår "eller kirkedistrikter" og "eller distrikt".

8. I § 27, *stk. 4*, udgår "og kirkedistrikter,".

9. § 34, *stk. 4*, ophæves.

10. I § 41 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

”Stk. 2. Menighedsrådet indkalder en gang om året til et menighedsmøde, hvor rådet redegør for sidste års regnskab og det kommende års budget. Menighedsrådet aflægger beretning om rådets virksomhed i det forløbne år og orienterer om den planlagte virksomhed i det kommende år”.
Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

§ 43. ---

Stk. 3. Når en vedtægt er godkendt, bekendtgøres der på Kirkeministeriets hjemmeside på internettet en meddelelse herom. I meddelelsen gives der oplysning om, hvor de berørte sognes eller kirkedistrikters beboere kan gøre sig bekendt med vedtægten.

11. I § 43, *stk. 3, 2. pkt.*, udgår ”eller kirkedistrikters”.

§ 43. ---

Stk. 6. Kirkeministeren kan efter ansøgning fra et menighedsråd tillade de i stk. 1, nævnte fravigelser, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i sognet eller kirkedistriktet.

12. I § 43, *stk. 6*, udgår ”eller kirkedistriktet”.

§ 7

I lov om valg til menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 610 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

§ 7. Forud for hvert valg udarbejder valgbestyrelsen en valgliste over vælgerne i menighedsråds kredsen.

1. I § 7, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår ”eller kirkedistrikter” og ”eller distrikter”.

§ 8. Vælgerne optages på valglisten i den menighedsråds kredsen eller det sogn eller kirkedistrikt, hvor de har fast bopæl.

2. I § 8, *stk. 1*, udgår ”eller kirkedistrikt”.

§ 21. Har flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd, foretages valget selvstændigt og med særlige kandidatlistes for hvert af sognene eller distrikterne under ledelse af den fælles valgbestyrelse. Opgørelsen af valget foretages i hvert sogn eller kirkedistrikt for sig.

3. I § 21, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår ”eller kirkedistrikter” og ”eller distrikterne”, og i *2. pkt.* udgår ”eller kirkedistrikt”.